

บทคัดย่อจากหนังสือคู่มือ
การใช้สารเคมี เครื่องพ่นเคมี และการบำรุงรักษา
ในงานควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลง
สำนักโรคติดต่อ นำโดยแมลง
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
โดย งานระบาด ศตม.ที่ 5.1 ชัยภูมิ

เครื่องพ่นเคมีหมอกควันซูปเปอร์ สอค

1. การเตรียมความพร้อมและการเตรียมเครื่องพ่นหมอกควันซูปเปอร์ สอค ก่อนการใช้งาน
 - 1.1 ถังน้ำมันเบนซินควรจะมีน้ำมันเบนซินใหม่เต็มถัง (ให้มีช่องว่างอากาศ 1-2 ซม.)
 - 1.2 ถังน้ำยาเคมีควรจะมีน้ำยาเคมีใหม่อยู่เต็มถัง (ให้มีช่องว่างอากาศ 1-2 ซม.) และก๊อคน้ำยาเคมีอยู่ในตำแหน่งปิดสนิท
 - 1.3 ตรวจสอบระบบไฟ เปิดช่องใส่ถ่านไฟฉายตรวจสอบดูให้มีถ่านไฟฉายขนาด 1.5 โวลต์ จำนวน 8 ก้อน อยู่ในตำแหน่งที่มีขั้วบวกและขั้วลบถูกต้อง และปิดฝาครอบดั้งเดิม
 - 1.4 ตรวจสอบหัวควบคุมการไหลของสารเคมีที่ติดไว้ ว่ามีขนาดตามความต้องการใช้งานหรือไม่ หากไม่ก็ถอดเปลี่ยนให้ถูกต้อง
2. การติดเครื่องพ่นหมอกควันซูปเปอร์ สอค
 - 2.1 ปิดฝาน้ำมันเบนซิน ฝาถังน้ำยาเคมี
 - 2.2 ปรับลักษณะการใช้แบตเตอรี่ จากสวิทช์ 3 ทาง ที่อยู่ด้านหลังเครื่องพ่น
 - 2.3 เปิดปัมน้ำมันเชื้อเพลิง และบิดปุ่มควบคุมไปที่ตำแหน่งเปิด
 - 2.4 กดปุ่มพลาสติก (priming bulb) เบาๆ เพียง 1-2 ครั้ง เพื่อปัมน้ำมันขึ้นมาข้างอยู่
 - 2.5 กดปุ่มควบคุมกระแสไฟค้างไว้ พร้อมทั้งสูบลมเข้าไปหรืออัดอากาศต่อเนื่อง 3-5 ครั้ง จนกระทั่งเครื่องชนต์ทำงาน
 - 2.6 เมื่อเครื่องชนต์ทำงานแล้ว ให้กดสวิทช์ค้างไว้ระยะหนึ่งประมาณ 1-2 นาที จนเครื่องร้อนและแรงขึ้นสามารถนำไปใช้พ่นเคมีต่อไป

- 2.7 เมื่อนำไปพ่นสารเคมีให้เปิดการไหลของน้ำยาเคมีโดยยกคันปล่อยน้ำยาไปอยู่ตำแหน่งเปิด ละอองหมอกควันจะถูกปล่อยออกมา และเมื่อหยุดพ่นให้เปลี่ยนมาอยู่ตำแหน่งปิด
- 2.8 เมื่อต้องการเติมสารเคมี ให้ดับเครื่องสั๊กพักหนึ่ง ประมาณ 15 วินาที ก่อนเติมสารเคมีลงไป เพื่อให้ไล่ความดันในถังใส่น้ำยา แล้วเปิดฝาดังน้ำยาซ้ำๆ เติมสารเคมีลงไปแล้วปิดให้สนิท
- ข้อควรระวัง - เมื่อเสร็จการพ่นแล้วให้ปิดปุ่มควบคุมทุกครั้ง เพราะถ้าเปิดค้างไว้และเครื่องขนตร้อน อาจจะทำให้เครื่องสตาร์ทติดเองได้
- ห้ามกดปุ่มพลาสติกขณะที่ปุ่มควบคุมอยู่ในตำแหน่งปิด
 - ห้ามสตาร์ทติดเครื่องขณะที่ฝาคาร์บูเรเตอร์เปิดอยู่

3. ถ้าเครื่องพ่นไม่ติด ควรปฏิบัติอย่างไร

- 3.1 ควรตรวจระบบไฟอีกครั้งหนึ่ง ว่ากระแสไฟอ่อนไปหรือไม่ และขั้วบวกและขั้วลบอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องหรือไม่
- 3.2 ควรตรวจดูน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นหรือไม่ โดยเปิดปุ่มควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง แล้วกดปุ่มพลาสติก(priming bulb) เบาๆ 1-2 ครั้ง สังเกตว่ามีน้ำมันไหลออกมาซึ่งอยู่ในกระเปาะหรือไม่ ถ้ามีแสดงว่าน้ำมันขึ้น แต่ถ้าไม่มีแสดงว่าน้ำมันไม่ขึ้น ให้ถอดกรองน้ำมันเชื้อเพลิงดูว่าอุดตันหรือไม่ ถ้าอุดตันให้ถอดเปลี่ยน
- 3.3 ตรวจสอบสวิตซ์ควบคุมกระแสไฟเสียหรือไม่

4. ถ้าน้ำมันไม่ขึ้น ควรปฏิบัติอย่างไร

ถ่ายน้ำมันเบนซินที่มีอยู่ในถังออก แล้วล้างด้วยน้ำมันเบนซินให้สะอาด เติมน้ำมันเบนซินใหม่แล้วลองตรวจดูใหม่น้ำมันขึ้นหรือไม่ ถ้ายังไม่ขึ้นส่งให้ผู้ชำนาญงานตรวจสอบต่อไป

5. ถ้าเครื่องติดแต่น้ำยาไม่ออก ควรปฏิบัติอย่างไร

- 5.1 ตรวจหัวควบคุมอัตราการไหลของน้ำยา ว่ามีการอุดตันหรือไม่ถ้าอุดตันให้ใช้เข็มเย็บผ้าเบอร์เล็กสุดแยงเอาเศษผงออก
- 5.2 ตรวจหัวควบคุมอัตราการไหลของน้ำยา ถ้าพบไม่อุดตัน ถ้าพบว่าไม่อุดตันให้ลองเปิดก๊อกน้ำยา (ขณะเครื่องติดอยู่) โดยไม่ต้องใส่หัวควบคุมการไหลของน้ำยา ถ้าน้ำยาไหลออกให้ตรวจต่อไปตามข้อ 5.3 แต่ถ้าน้ำยาไม่ไหลออกให้ตรวจดูฝาดังน้ำยาเคมีว่าปิดสนิทหรือไม่ ถ้าฝาดังเคมีปิดสนิทแล้ว น้ำยาเคมีไม่ไหลออกส่งเครื่องพ่นให้ผู้ชำนาญงานตรวจสอบต่อไป
- 5.3 หลังจากปฏิบัติมาถึงข้อ 5.2 แล้วน้ำยาเคมีไหลออก ก็ใส่หัวควบคุมอัตราการไหลเข้าที่เดิม แล้วเปิดน้ำยาเคมี ถ้าน้ำยาเคมีไม่ไหลออกให้ตรวจสอบหัวหยดน้ำยาเคมีว่าอุดตันหรือไม่ ถ้าตันให้ทำความสะอาดหัวหยดน้ำยาเคมี
- 5.4 ถ้าปฏิบัติดังกล่าวแล้วน้ำยาเคมียังไม่ไหลออก ให้ถอดสายน้ำยาเคมีตรวจสอบดูโดยใช้น้ำฉีดไล่สายน้ำยาเคมีดูว่าอุดตันหรือไม่ ถ้าตันให้นำสายน้ำยาเคมีเผาไฟทั้งเส้นแล้วค่อยเคาะๆ ด้วยของแข็ง อย่าเคาะแรงจนสายเคมีพับแบน หลังจากปฏิบัติแล้วทักข้อน้ำยาเคมียังไม่ไหลออก ให้นำเครื่องส่งเครื่องพ่นให้ผู้ชำนาญงานตรวจสอบต่อไป

6. ถ้าเกิดน้ำมันท่วมในกระเปาะปุ่มพลาสติก (priming bulb) ควรปฏิบัติอย่างไร

- 6.1 ปิดการไหลของน้ำยา
- 6.2 เปิดปุ่มควบคุม

6.3 กดปุ่มควบคุมกระแสไฟ พร้อมกับสูบล้อลมประมาณ 20 ครั้ง ถ้าเครื่องยังไม่ติดให้ทำตามข้อ 2.4 -2.5 ซ้ำจนเครื่องติด

7. เทคนิคการพ่นเคมีหมอกควันซูเปอร์ ฮอก

7.1 การพ่นหมอกควันกำจัดขุยละลายพาหะนำโรคใช้เสียดอก โดยปกติจะทำการพ่นหมอกควันภายในบ้าน ก่อนทำการพ่นต้องแจ้งประชาชนทราบ และให้ความร่วมมือโดยการย้ายคนและสัตว์เลี้ยงออกไป พร้อมปิดปิดอาหาร และปิดประตูหน้าต่างทุกบานเว้นประตูหนึ่งแห่งเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการพ่นหมอกควันเข้า-ออกได้ ถ้าเป็นบ้าน 2 ชั้นหรือ 3 ชั้น ควรพ่นที่ชั้นบนก่อน เวลาพ่นให้ปลายเครื่องพ่นอยู่ห่างจากฝ้ายบ้านประมาณ 2 เมตร และให้เครื่องพ่นอยู่ในลักษณะเอียงให้กระบอกเครื่องพ่นอยู่ในแนว 45 องศา แล้วเปิดน้ำยาพร้อมส่ายปลายเครื่องพ่นเป็นมุม 180 องศา เดินถอยหลังช้าๆ จนถึงประตูที่เปิดไว้ เมื่อเห็นควันเต็มห้องแล้วปิดน้ำยาพร้อมปิดประตูห้องเพื่ออบ ควันไว้ 10-20 นาที การพ่นหมอกควันรอบๆ บริเวณบ้านนั้น ผู้ทำการพ่นต้องยืนอยู่เหนือลมและพ่นควันไปตาม ทิศทางที่อยู่ได้ลม

7.2 สำหรับการพ่นหมอกควันเพื่อกำจัดขุยล่าคาญที่เป็นพาหะนำเชื้อใช้สมองอีกเสบนั้น โดยปกติจะทำการพ่น นอกบ้านและจะต้องพ่นในเวลาหัวค่ำ ตั้งแต่พระอาทิตย์ตกจนถึงเวลา 20.30 น.

หมายเหตุ ถ้าพ่นน้ำยาเคมีหมดแล้วควรพักเครื่องพ่นไว้ 10-20 นาที เมื่อเติมน้ำยาเคมีใหม่ควรเติมน้ำมันเบนซิน ด้วย

8. วิธีดับเครื่องพ่นหมอกควันซูเปอร์ ฮอก

8.1 ปิดการไหลของน้ำยาเคมี โดยบิดคานไปตามเข็มนาฬิกาจนสุด

8.2 ปิดปุ่มควบคุมเครื่องจะดับเอง

9. การบำรุงรักษาเครื่องพ่นหมอกควันซูเปอร์ ฮอก

9.1 ทำความสะอาดถังน้ำมัน

9.1.1 ปลดอะตะกอนภายในถังน้ำยาออกให้หมด

9.1.2 เติมน้ำมันดีเซล ¼ ลิตร ลงในถังน้ำยาเคมี เขย่าเพื่อล้างถังแล้วติดเครื่องพ่น เพื่อกำจัดน้ำยาในท่อถืออก น้ำยาที่กรองน้ำยา และหัวฉีด

9.2 ทำความสะอาดเครื่องภายนอก โดยใช้ฟองซักฟอกผสมน้ำล้างให้สะอาด

9.3 ทำความสะอาดทำความสะอาดปลายท่อส่วนใน อย่าให้มีเขม่าติดค้างอยู่ โดยสอดแปรงลงไปในห้องแล้ว หมุนตามเข็มนาฬิกาเข้าไปให้สุดเท่าที่จะทำได้ไม่ต้องฝืนเกินแรงมือ

9.4 ตรวจสอบและทำความสะอาดที่กรองน้ำยาด้วยสบู่หรือน้ำสะอาด แล้วใส่กลับที่เดิม

9.5 ล้างถังน้ำมันเบนซิน โดยเขย่าและเอาสิ่งสกปรกแปลกปลอม แล้วใส่น้ำมันเบนซินอย่างเดิม

9.6 ขันสกรูและขันน็อตให้แน่น หลังการใช้งานทุกครั้ง

10. การเก็บรักษา

10.1 ถ่าน้ำมันเชื้อเพลิงและสารเคมีออกให้หมด และล้างทำความสะอาดตามขั้นตอนในข้อ 9

10.2 ถอดแบตเตอรี่ออกและเก็บในที่แห้งและเย็น

10.3 ปิดปุ่มควบคุมที่อยู่ท้ายเครื่องให้อยู่ในตำแหน่ง “OFF”

10.4 เก็บเครื่องพ่นในที่แห้งและเย็น
